

Enying Város Jegyzője

8130 Enying, Kossuth u. 26.

Tel./Fax: 22/372-002

jegyzo.pmhiv@enying.eu

Előterjesztés

Enying Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2009. április 29-én tartandó ülésére

Tárgy: 2009. évi átfogó értékelés a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

Előterjesztő: Mihályfi Gábor aljegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében foglaltak alapján a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden évben átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület megtárgyal.

Fentiek alapján a Polgármesteri Hivatal – a Városi Gyámhivatal és az Egyesített Szociális Intézmény jelentése alapján – elkészítette az értékelést. Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az értékelést megtárgyalni és elfogadni szíveskedjen.

Enying, 2010. május 21.

Mihályfi Gábor
aljegyző

Határozati javaslat

Enying Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy határozott, hogy Enying Város Önkormányzatának 2009. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelését a jelen határozat elválaszthatatlan mellékletét képező formában és tartalommal elfogadja.

Felkéri Szörfi István jegyzőt, hogy az értékelést a Szociális és Gyámhivatalnak küldje meg.

Határidő: 2010. május 31.

Felelős: Szörfi István jegyző

Enying Város Önkormányzata

8130 Enying, Kossuth u. 26.

Tel./Fax: 22/372-002

pmhiv@enying.eu

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS
A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATOK ELLÁTÁSÁRÓL
2009. ÉV

Beszámoló tartalma

I. Pénzbeli ellátások

- I.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- I.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli támogatás
- I.3. Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás
- I.4. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

II. Jegyzői hatáskörbe tartozó gyermekvédelmi hatósági intézkedések

- II.1. Védelembe vétel
- II.2. Ideiglenes hatályú elhelyezés

III. Családi jogállás rendezése

IV. Tájékoztatás az Enying Városi Gyámhivatal hatáskörébe tartozó gyermekvédelmi feladatokról

V. Egyesített Szociális Intézmény beszámolója Enying város gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

PÉNZBELI ELLÁTÁSOK

A gyermekvédelmi törvény valamint Enying Város Önkormányzatának 6/2006. (III.31.) sz. rendelete alapján adható pénzbeli ellátások városunkban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a kiegészítő és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja a szociálisan hátrányos helyzetben élő családok támogatása a gyermek családi környezetben történő ellátásának elősegítése, illetve a gyermek családból történő kiemelésének megelőzése érdekében. A kedvezmény nem rendszeres pénzbeli ellátást, hanem normatív támogatásként kedvezményes étkeztést illetve ingyenes tankönyvhöz való hozzájutást biztosít a kedvezményezettek részére.

A hatáskör gyakorlója 2006. január 1. napjától a jegyző.

A megállapítás a kérelem benyújtásával indul, melyre nemcsak a szülő, hanem más törvényes képviselő is jogosult. A kérelemhez a jogszabályban előírt nyilatkozatok, igazolások benyújtása szükséges. A jogosultság a család egy főre eső jövedelme alapján kerül elbírálásra. Gyermekait egyedül nevelő szülő illetve tartós beteg gyermek esetén az egy főre eső jövedelem nem haladhatja meg a 39.900,-Ft-ot, egyéb esetben a 37.050,-Ft-ot.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása a kérelem benyújtásának napjától esedékes. A jogosultság időtartama 1 év, további jogosultság megállapításához új kérelmet kell benyújtani.

A 2009. évben 294 rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása iránti kérelem érkezett. Elutasításra 22 esetben került sor, melynek oka minden esetben az egy főre eső jövedelem nagysága volt. Tárgyév december 31. napján a támogatásban részesített gyermekek száma 535 fő volt, közülük 24 fő nagykorú támogatott. A támogatott családok közel fele három vagy több gyermeket nevel. Külön említést érdemelnek a roma családok, akik viszonylag nagy százalékban vannak jelent a kedvezményezett körben. A szülők legtöbbször jövedelemmel nem rendelkeznek, megélhetési források csak a családi pótlék és a gyermeknevelési támogatás, illetve GYED és az önkormányzattól kapott segélyek. Gyakori a kérelmezők között a gyermekét egyedül nevelő szülő is, és egyre gyakoribb az olyan kérelem, ahol mindkét szülő munkanélküli.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli támogatás

Azon gyermekek után, akinek jogosultsága a tárgyév Július 1. és november 1. napján fennáll, a mindenkori költségvetési törvény által megszabott mértékű egyszeri pénzbeli támogatás jár. Az egyszeri támogatás kifizetése Enying Város Szolgáltató Intézményének közreműködésével történik. Az járandóságukat augusztus illetve december hónapban vehették kézhez az érintettek. A támogatás összege 2009. évben gyermekenként 5800 Ft volt. A támogatásra felhasznált összeg éves szinten 5.835 Eft volt az elmúlt évben. Augusztus elején 471 fő, decemberben 535 fő gyermek részesült pénzbeli támogatásban.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és nyugellátásban, nyugdíjszerű szociális pénzellátásban vagy időskorúak járadékában részesül. A jogosultságot a hivatal évente felülvizsgálja. 2009. évben egyetlen gyermek illetve annak gyámja részesült ebben az ellátási formában városunkban, de év közben az ő jogosultsága is megszűnt, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság hiánya miatt.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A települési önkormányzat Képviselő-testülete a gyermeket a rendeletében meghatározott mértékű gyermekvédelmi támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül.

Elsősorban azokat a családokat kell alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek az ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni, illetve az alkalmanként jelentkező többletkiadások – különösen válsághelyzetben lévő várandós anya

gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség vagy iskoláztatás – miatt anyagi segítségre szorulnak.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás tekintetében a hatáskör gyakorlója a polgármester.

A rendkívüli támogatás összege 4000 Ft-nál kevesebb és a mindenkori öregségi nyugdíj 115 %-nál magasabb összeg nem lehet. Egy család egy naptári éven belül maximum kétszer részesülhet e támogatásban. Azoknak a családoknak akik jogosultak rendszeres gyermekvédelmi támogatásra a pénzbeli ellátás csak egyetlen alkalommal folyósítható.

2009. évben 42 gyermek részesült rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban. A támogatás minden esetben pénzbeli támogatás volt, természetbeni megállapításra nem került sor. 19 család tekintetében került sor megállapításra. A legtöbb család az iskoláztatással kapcsolatban kérte a segítséget, egy ízben családi házban keletkezett tűzeset kapcsán, 3 esetben várandós anya kérte az önkormányzat segítségét. A felhasznált összeg 2009. évben 230 Eft volt, mely teljes egészében az önkormányzat költségvetését terheli.

II. JEGYZŐI HATÁSKÖRBE TARTOZÓ GYERMEKVÉDELMI HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEK

2007. április 01. napjától kezdődően a védelembe vétel, annak felülvizsgálata, megszüntetése, továbbá a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvétele vonatkozásában felmerült feladatokat továbbra is a városi gyámhivatal munkatársai látják el, a fenti időponttól nincs önálló jegyzői gyámhatósági feladatokat ellátó ügyintéző.

A gyámhatósági iktatott ügyiratok (fő és alszám együttesen) száma (segélyek nélkül):

2009. évben: 272, a döntések száma (segélyek nélkül): 30 volt.

2009. január 01-jétől a módosított 149/1997.(IX.10.) Kormányrendelet 132. § (1) bekezdés e) pontja alapján a városi gyámhivatal hatáskörébe került át – a jegyzői gyámhatósági hatáskörből - az ismeretlen helyen tartózkodó személyek részére történő más szerv (pld, az adóhatóság) megkeresésére ügygondnok, eseti gondnok kirendelése. Tekintettel arra, hogy a jogszabályváltozás előtt is ugyanazok az ügyintézők látták el 2007. április 01. napjától ezt a feladatot (Enying város vonatkozásában), ezért ez a változás az ügyintézők feladatkörét nem csökkentette, sőt azzal, hogy a gyámhivatal teljes illetékességi területére (több településre) kiterjed ez a feladat 2009. január 01-jétől, még inkább tovább növelte a városi gyámhivatal leterheltségét.

II./1. Védelembe vétel

A módosított 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) 68. § (1) bekezdése alapján, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi.

A Gyvt. 68. § (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat jegyzője – a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével – védelembe veheti továbbá

- a) a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút,
- b) a nyomozó hatósági nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket,
- c) a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút.

A Gyvt. 68. § (3) bekezdése alapján a védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a települési önkormányzat jegyzője a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki és a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést tesz, így különösen

- a) kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, a Kt. hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,
- b) kötelezi a szülőt, hogy gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet,
- c) kötelezi a szülőt arra, hogy gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat,

- d) kezdeményezi a háziorvosnál – súlyos veszélyeztetettség esetén bármely orvosnál – a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát,
- e) intézkedik – az illetékes szervek bevonásával a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről,
- f) magatartási szabályokat állapít meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében,
- g) figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására, figyelmezteti továbbá a szülőt a Gyvt. 68. § (5) bekezdés szerinti jogkövetkezményre.

A Gyvt. 68. § (5) bekezdése alapján a települési önkormányzat jegyzője – kérelemre bármikor, hivatalból évente – felülvizsgálja a védelemben vétel indokoltságát. A települési önkormányzat jegyzője haladéktalanul értesíti a gyámhivatalt a szükséges intézkedések megtétele céljából, ha

- a) a védelemben vétellel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem lehet, és alaposan feltételezhető, hogy segítséggel sem biztosítható a gyermek családi környezetben történő megfelelő gondozása, nevelése vagy
- b) a védelemben vétel már két éve fennáll és a védelemben vétellel a gyermek veszélyeztetettségét nem sikerült megszüntetni.

2008. december 31-én nyilvántartott védelemben vétel alatt álló kiskorúak száma: 11 fő volt.

2009. évben nyilvántartásba vett, védelemben vett kiskorúak száma: 13 fő. Ebből a szülőknek felróható magatartási okból 8 kiskorú, a gyermeknek felróható magatartási okból 5 kiskorú védelemben vételére került sor.

A tárgy évben védelemben vett 13 kiskorúból 9 gyermek esetében a Gyermekjóléti Szolgálat jelzése alapján került sor a védelemben vétel elrendelésére, 4 gyermek esetében pedig más szerv jelzése alapján.

A tárgyévben megszűnt védelemben vétel (korábban védelemben vett kiskorúak) száma: 9 fő.

2009. december 31-én nyilvántartott védelemben vétel alatt álló kiskorúak száma: 15 fő.

A családok száma, amelyekben a védelemben vett kiskorúak élnek: 8.

A védelemben vétel keretében elrendelt intézkedések közül a szülő kötelezése, hogy keresse fel a családvédelemmel foglalkozó szervezetet: 1 kiskorút érint, a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről való intézkedés: 4 kiskorú érint, a gyermek számára magatartási szabályok megállapítása: 4 kiskorút érint, a szülő figyelmeztetése helytelen magatartásának megváltoztatására: 11 kiskorút érint.

A védelemben vétel keretében egy-egy gyermekre vonatkozóan egyidejűleg több intézkedés is elrendelhető (pld.: a szülő figyelmeztetése helytelen magatartásának megváltoztatására, de ugyan abban az ügyben, egyidejűleg a gyermek számára is magatartási szabályokat állapít meg a gyámhatóság), ezért a fenti adatok halmozottak.

II./2. Ideiglenes hatályú elhelyezés

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket ideiglenesen a nevelésére alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél, vagy ha erre nincs lehetőség, a legközelebbi ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátását is biztosító nevelőszülőnél, vagy ha erre nincs lehetőség – az ideiglenes hatályú elhelyezés biztosítására is kijelölt – gyermekotthonban helyezi el, és erről haladéktalanul értesíti a gyámhivatalt. Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó súlyos veszélyeztetettségnek minősül a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésben jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre 2009. évben 1 kiskorú esetében került sor, mert a gyermek a téli hidegben felügyelet nélkül maradt Enyingen, miután a szülője elutazott egy távoli településre, ezt követően a gyermek gondozását, ellátását senki nem vállalta Enyingen és a szülő sem gondoskodott arról, hogy a gyermeket haladéktalanul magához vegye. A felülvizsgálat során az illetékes gyámhivatal elrendelte az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek gondozási helyének megváltoztatását a szülő lakóhelyéhez közeli gyermekotthonban, majd a felülvizsgálat eredményeként megszüntette az ideiglenes hatályú elhelyezést, a továbbiakban a gyermek gondozását, nevelését a szülő láthatta el, nem került sor átmeneti nevelésbe vételre.

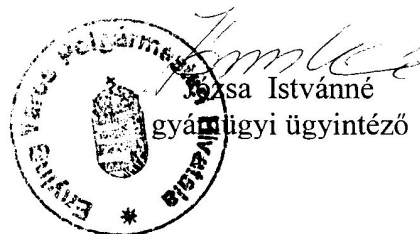
III. CSALÁDI JOGÁLLÁS RENDEZÉSE

Az anyakönyvvezető apa adatai nélkül anyakönyvezett gyermek születéséről megküldött értesítését követően a jegyző tájékoztatja az anyát arról, hogy az apai elismerő nyilatkozat felvételére bármely települési önkormányzat jegyzője, illetve bármely városi gyámhivatal illetékes. Amennyiben a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételére az anyakönyvvezető által küldött értesítés kézhezvételét követő 30 napon belül nem kerül sor, úgy a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében az eljárást az illetékes gyámhivatal hivatalból folytatja el.

2009. évben 10 esetben küldött értesítést az anyakönyvvezető a települési önkormányzat jegyzője részére rendezetlen családi jogállású gyermek születéséről, ebből 1 esetben került sor az értesítést követően jegyzői hatáskörben teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételére. A családi jogállás rendezése ügyében a fennmaradó esetekben a városi gyámhivatal rendelkezik hatáskörrel a további intézkedésre.

A jegyzői feladat és hatáskörbe tartozó gyámhatósági intézkedések szakmai ellenőrzésére 2009. évben nem került sor.

Enying, 2010. május 7.

Tájékoztató az Enying Városi Gyámhivatal hatáskörébe tartozó gyermekvédelmi feladatokról, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátására vonatkozó átfogó értékeléshez

Enying Város Gyámhivatalának (Enying, Kossuth u. 22.) illetékességi területe 2009. évben az alábbi településekre terjedt ki.:

- Enying,
- Dég,
- Lajoskomárom,
- Lepsény,
- Mezőkomárom,
- Szabadhídvég.

A városi gyámhivatalban 1 fő hivatalvezető, és 2 fő gyámügyi ügyintéző látja el a feladatokat.

A városi gyámhivatalban 2009. évben iktatott gyámhatósági ügyiratok száma (alapszám és alszám együttesen) 4.095 db, a döntések száma összesen: 750 volt, a döntésekből: 521 határozat, 229 végzés. 2009. évben a gyámhivatal döntései ellen fellebbezés nem érkezett. Az előző évi adatokhoz viszonyítva 2009. évben mind az ügyiratszám, mind pedig a döntések száma növekedett. 2008. évben iktatott gyámhatósági ügyiratok száma (alapszám és alszám együttesen): 3.220 db, a döntések száma 484 volt. /Ezen adatokban nem szerepelnek a jegyzői hatáskörben iktatott gyámhatósági ügyiratszámok, döntések, amelyeket külön lapon tüntettünk fel./

A városi gyámhivatal feladat- és hatáskörét alapvetően - tételes felsorolásban – 2007. január 1-jétől a 331/2006.(XII.23.) Kormányrendelet tartalmazza, de kiemelt feladatokat határoz meg a módosított 149/1997.(IX.10.) Kormányrendelet (Gyer.), a módosított 1959. évi IV. törvény (Ptk.), a módosított 1952. évi IV. tv. (Csjt.), valamint a 2009. évi LXXII. törvény is.

A városi gyámhivatal feladat- és hatásköréből az alábbiakban felsorolt fontos területeket célszerű kiemelni, amelyek az ügyintézés során a jogszabályok szerinti kötelezettségek biztosítása, illetőleg a lehető legrövidebb ügyintézési határidő biztosítása érdekében továbbra is fokozottabb odafigyelést és többletmunkát igényelnek.

- 1./ Gyermekvédelem : - ideiglenes hatályú elhelyezések felülvizsgálata,
 - átmeneti vagy tartós nevelésbe vétel, és ezek felülvizsgálata, - a feltételek fennállása esetén – megszüntetése,
 - gondozási díj fizetési kötelezettség megállapítása, illetve megszüntetése,
 - utógondozás, utógondozói ellátás.
- 2./ Pénzbeli támogatások: - otthonteremtési támogatás megállapítása,
(ez a támogatás a nagykorúvá vált átmeneti, vagy tartós neveltek részére adható)
 - gyermektartásdíj megelőlegezése.

3./ Családi jogállás rendezése /ezen belül elsősorban a családi jogállás megállapítására irányuló perek megindításához hozzájárulás cselekvőképtelen jogosult esetén, továbbá képzelt személy szülőként történő bejegyzése, meghatározott esetben teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvétele/

4./ Örökbefogadás: - örökbefogadni szándékozók alkalmasságáról döntés,
 - gyermek örökbefogadhatónak nyilvánítása,
 - örökbefogadás engedélyezése,
 - örökbefogadás felbontása felek kérelmére.

5./ Perindítás, perkezdeményezés:

- meghatározott feltételek fennállása esetén gyermekelhelyezés, ill. annak megváltoztatása iránt,
- szülői felügyeleti jog megszüntetése, vagy visszaállítása iránt,
- szintén meghatározott feltételek fennállása esetén cselekvőképeséget érintő gondnokság alá helyezés, annak felülvizsgálata, megszüntetése iránt,
- számadási kötelezettség, számadás helyességének megállapítása iránt.

6./ Szülői felügyeleti jog:

- kapcsolattartás szabályozása, bíróság, vagy gyámhivatal által már korábban szabályozott kapcsolattartás végrehajtása,
- gyermek családbafogadásához hozzájárulás,
- 16. életévét betöltött gyermek házasságkötésének engedélyezése,
- szülői ház elhagyásának engedélyezése, ill. annak visszavonása.

7./ Gyámság, gondnokság:

- a feltételek fennállása esetén gyermek részére gyám, hivatásos gyám kirendelése, tevékenységének irányítása, felügyelete, gyám, hivatásos gyám felmentése, felfüggesztése, vagy elmozdítása.
- gondnok (hivatásos gondnok) kirendelése, irányítása, felügyelete, gondnok, (hiv. gondnok) felmentése, felfüggesztése, vagy elmozdítása,
- meghatározott esetekben zárgondnok, ideiglenes gondnok, eseti gondnok, ügygondnok, méhmagzat gondnok kirendelése, felmentése.

8./ Vagyonkezelés:

- döntés a gyermekek, ill. a gondnokoltak készpénzvagyonának gyámi fenntartásos betétben történő elhelyezéséről és felhasználásáról, befektetéséről,
- rendszeres és eseti számadás, végszámadás elbírálása,
- gyermekek és gondnokoltak ingó- és ingatlan vagyonával és vagyoni értékű jogával kapcsolatos ügyekben közreműködés.

A városi gyámhivataloknál a jogszabályváltozások miatt többlet feladatokat jelentett - 2009. január 01-jétől - az ismeretlen helyen tartózkodó személyek részére más szerv (pld. az adóhatóság) által történő megkeresésre a feltételek fennállása esetén ügygondnok kirendelése a gyámhivatal illetékességéhez tartozó valamennyi településre kiterjedően. Ezen ügyeknél a feltételek fennállását vizsgálni kell, ezért a határozatra fordítandó időn kívül a gyámhivatali eljárás során szükséges tényállás tisztázása is további idő- és munkaráfordítást igényel.

A 2009. február 15-től hatályba lépő 20/2009. (I.30.) Kormányrendelet rendelkezik a védendő fogyasztókról, illetve a védendő fogyasztók nyilvántartásáról, amely alapján védendő fogyasztónak kell tekinteni azt a természetes személyt, aki, vagy akinek a háztartásában élő személy - az egyéb, jogszabályban felsorolt ellátásban, támogatásban részesült személyeken felül - a mód. 1997. évi XXXI. tv. (Gyvt.) 25. §-a szerinti otthonderemtési támogatásban részesült, a támogatás megállapításától számított 3 éven keresztül, vagy a Gyvt. 54. §-a szerinti nevelőszülő, hivatásos nevelőszülő, aki saját háztartásában neveli a gondozásába helyezett átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermeket. A védendő fogyasztóknak ezen körével kapcsolatban a gyámhivatal részére további újabb feladatokat állapítottak meg a vonatkozó jogszabályok.

A 2009. október 01-jétől hatályos 2009. évi LXXII. törvény a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról, valamint a 207/2009. (IX.29.) Kormányrendelettel módosított 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet értelmében a gyámhivatal, mint családvédelmi koordinációért felelős szerv a fenti törvényben meghatározott feladatokat lát el, amely természetesen szintén többlet feladatként jelentkezik a gyámhivatal számára még abban az esetben is, ha nem tömegesen fordulnak elő az ilyen, feltárt, a hatóság számára ismertté vált családi konfliktusok. A törvény hatálybalépését követően nem sok idő telt el és máris volt egy olyan eset, amelyben családvédelmi koordinációért felelős szervként kellett a gyámhivatalnak eljárnia. Ez a feladat azért jelent nagy terhet, mert - azon felül, hogy haladéktalanul kell intézkedni -, rendkívül sok türelmet, néhány esetben akár több órás jegyzőkönyvi nyilatkozat rögzítését, hosszas megbeszélést igényel, illetőleg más szervekkel történő kötelező együttműködést, tájékoztatási kötelezettséget jelent.

A módosított 1997. évi XXXI. törvény, valamint a módosított 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet vonatkozó szabályai szerint 2009. október 01-jét követően felülvizsgált védelembe vételi ügyekben a települési önkormányzat jegyzője haladéktalanul értesíti a gyámhivatalt a szükséges intézkedések megtétele céljából abban az esetben is, ha a védelembe vétel már két éve fennáll és a védelembe vétellel a gyermek veszélyeztetettségét nem sikerült megszüntetni. Az eredménytelen védelembe vételről szóló jegyzői döntés alapján a gyámhivatal a hivatalból indított eljárása során megteszi a hatáskörébe tartozó intézkedéseket, így különösen:

- a) meghallgatja a gyermeket gondozó szülőt, a különélő szülőt, a gyermek gyámját, szükség szerint más közeli hozzátartozóját, valamint indokolt esetben a korlátozottan cselekvőképes gyermeket, az ítélőképessége birtokában lévő cselekvőképtelen gyermeket, illetve azt a családgondozót, aki a védelembe vétel során a családot gondozza,
- b) indokolt esetben környezettanulmányt készít,
- c) megvizsgálja a családbafogadás lehetőségét, az átmeneti nevelésbe vétel elrendelésének indokoltságát, a gyermek elhelyezése, elhelyezésének megváltoztatása, illetve a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti per megindításának szükségességét.

Ha a gyámhivatal az eredménytelen védelembé vétel ügyében lefolytatott eljárása során azt állapítja meg, hogy a gyermek veszélyeztetettsége nem teszi szükségessé a hatáskörébe tartozó intézkedések megtételét, az előtte való eljárást megszünteti, egyúttal az ügyben keletkezett iratokat átteszi a jegyzőhöz.

A gyámhivatal a gyermeket átmeneti nevelésbe veszi, ha a gyermek fejlődését a családi környezete veszélyezteti, és veszélyeztetettségét az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint a védelembé vétellel nem lehetett megszüntetni, illetve attól eredmény nem várható, továbbá, ha a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható. Átmeneti nevelésbe vételre nem kerülhet sor, ha a veszélyeztetettség megszüntetése és a gyermek gondozása megfelelően biztosítható a különélő másik szülőnél vagy harmadik személynél történő ideiglenes elhelyezéssel, családba fogadással, a gyermek átmeneti gondozásával, valamint fogyatékos és pszichiátriai betegek otthonában történő elhelyezése útján.

2009. év december 31-én az átmeneti neveltek (azaz a gyermekvédelmi rendszeren belül gyermekotthonban, vagy nevelőszülőnél nevelkedő gyermekek) száma összesen: 29 fő volt, tartós nevelt gyermek: 2 fő.

Az átmeneti neveltek száma csökkent az előző évhez képest (2008. év december 31-én: 40 fő volt), amely – az illetékesség változáson kívül - abból adódott, hogy több gyermek ebben az évben vált nagykorúvá és ezzel egyidejűleg megszűnt az átmeneti nevelésbe vétele, ill. gyámsága. Megszűnt továbbá 2 fő örökbefogadhatónak nyilvánított gyermek átmeneti nevelésbe vétele is, mivel 2009. évben titkos örökbefogadásuk engedélyezésére került sor.

Az átmeneti neveltek esetében - a felülvizsgálatokon kívül – az előző évekhez hasonlóan továbbra is rendszeres, és jelentős mértékű feladattömeget jelent az átmeneti neveltek vagyoni és egyéb ügyeinek intézése, pld. 2009. évben a zsebpénz utalása határozattal, a lakásotthonokban elhelyezett gyermekek gyámhatósági fenntartásos betétjében elhelyezett és összegyűjtött családi pótlékból különböző, a gyermekek részére történő pénzfelhasználás engedélyezése szintén határozati formában. A pénzfelszabadítás előtt - a felhasználni kívánt pénzösszeg mértékétől függően - jegyzőkönyvi nyilatkozatot kell felvenni az átmeneti nevelttel és gyámjával a pénzfelhasználás, illetve befektetés céljára vonatkozóan, majd a későbbiekben a pénzfelhasználásról el kell számolnia a gyámnak, amely elszámolásról határozattal rendelkezik a gyámhivatal. Ha nem fogadható el az eseti számadása a gyámnak, úgy számadási pert kell indítania a gyámhivatalnak.

Az átmeneti neveltek esetleges gondozási helyének megváltoztatása, valamint ettől függetlenül a szülőkkel történő kapcsolattartások szabályozása, módosítása, a változó élethelyzetekhez igazítása további ügyintézési és döntési feladatokat jelent a gyámhivatalnak. A lakásotthonokban dolgozó gyámok személyében történt változások, ill. a gyermekek gondozási helyének változásával a gyámváltások ügyében szintén döntéseket kell hozni határozati formában.

Az átmeneti és tartós nevelésbe vételek fenntartásának szükségességét továbbra is minden évben kötelező hivatalból felülvizsgálni, ez ügyben megadott határidőre dönteni kell. A felülvizsgálathoz ugyanúgy, mint az új átmeneti nevelésbe vételhez, jogszabályban meghatározott iratokat, nyilatkozatokat, illetve meghatározott körben javaslatokat, szakvéleményeket kell beszereznie a gyámhivatalnak. A hatályos jogszabályok alapján kötelező a 3 év alatti átmeneti nevelt gyermekek esetében a 6 hónaponkénti felülvizsgálat.

Az átmeneti, ill. tartós nevelés megszüntetésénél a gyermekek hazahelyezését követően egy év utógondozást rendel el a gyámhivatal. Az átmeneti, ill. tartós nevelésből önjogúvá vált fiatal felnőtt esetében kérelmére utógondozás, utógondozói ellátás ügyében kell határozattal dönteni (ez utóbbi teljes körű ellátást jelent), továbbá amennyiben a feltételek fennállnak, úgy otthonteremtési támogatás nyújtása az átmeneti nevelésből, ill. tartós nevelésből kikerült fiatal felnőttek részére. Az otthonteremtési támogatási kérelem esetén szintén ki kell rendelni utógondozót a fiatal felnőtt részére, aki segíti őt a támogatás igénybevételéhez szükséges iratok beszerzésében és a kiutalt támogatásra vonatkozóan a pénzfelhasználásról történő elszámolásban.

A tárgyév folyamán utógondozói ellátás elrendelésére indult kérelmek száma: 4 volt, ebből még a tárgyév folyamán elrendelt utógondozói ellátásban 2 fő részesült.

Az előző évek során elrendelt utógondozói ellátások közül az ellátás feltételeinek megszűnése miatt (pl.: tanulmányok befejezése, létfenntartás önálló biztosítása miatt) 2009. évben 1 fő esetében szűnt meg ez az ellátási forma.

Az utógondozás nem jelent teljes körű ellátást, azonban a fiatal felnőtt önálló életkezdésének elősegítése érdekében - a fiatal felnőtt kérelmére - a gyámhivatal utógondozót rendel ki részére, aki tanácsaival, útmutatásaival segíti a fiatalot, rendszeresen tartja vele a kapcsolatot, figyelemmel kíséri életkörülményeinek alakulását. 2009. évben csak 2 fő kérte utógondozó kirendelését, ezzel a lehetőséggel nem minden esetben élnek a fiatal felnőttek.

2009. évben 2 otthonteremtési támogatás iránti kérelem érkezett a gyámhivatalhoz, mindkét esetben megállapította a gyámhivatal a támogatást, így összesen 1.985.657,-Ft került kifizetésre otthonteremtési támogatásként.

Az otthonteremtési támogatás célja, hogy az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatal felnőtt lakáshoz jutását, tartós lakhatása megoldását elősegítse.

Gyermektartásdíj megelőlegezése ügyében 2009. évben 6 új kérelem érkezett a gyámhivatalhoz, amely ebben az évben 7 kiskorút érintett, ebből az adott évben 4 esetben engedélyezhető volt a támogatás kifizetése, az engedélyezés 5 kiskorút érintett.

2009. december 31-én (az előző években elrendeltekkel együttesen) megelőlegezésben részesült kiskorúak száma összesen 23 fő, a tárgyév folyamán kifizetett összeg: 2.341.385,-Ft volt, melynek fedezetét az otthonteremtési támogatáshoz hasonlóan szintén teljes egészében a központi költségvetés biztosította. 2009. évben a gyermektartásdíj megelőlegezésben részesült 23 fő kiskorúból 6 fő enyingi állandó bejelentett lakos volt.

A gyermektartásdíj megelőlegezés esetében megállapítható, hogy a kifizetett összeg mértéke emelkedett az előző évben kifizetett ellátás összegéhez képest, amely nem csak a jogosultak számának emelkedésével indokolható, hanem azzal is, hogy az újabb ügyek esetében tapasztalataink szerint a tartásdíj gyermekenkénti havi alapösszegét a bíróság az elmúlt években már magasabb mértékben állapította meg, mint korábban.

A családbafogadási eljárás útján gyámság alá helyezett gyermekek száma (az előző években családbafogadottakkal együtt) 2009. december 31-én összesen: 10 fő volt, ebből 4 fő enyingi lakos. A családbafogadott gyermekek ügyeit továbbra is elkülönítetten kell kezelni a bíróság által gyámság alá helyezettektől, mivel a hatályos jogszabályok alapján a családba fogadások fenntartásának szükségességét évente hivatalból felül kell vizsgálni.

Az előző években bíróság által, vagy - árvaság miatt - a gyámhivatal által harmadik személyhez (nagykorú testvér, nagyszülő, stb.) gyámság alá helyezett, 2009. december 31-én nyilvántartott kiskorúak száma összesen: 15 fő volt.

Gyámság alatt álló (átmeneti, tartós nevelt, családbafogadott, ill. harmadik személynél elhelyezett) gyermekek száma 2009. december 31-én összesen 56 fő volt.

Valamennyi gyámság alatt álló gyermek esetében - hasonlóan a gondnokoltak ügyeihez - továbbra is kötelezően visszatérő feladat évente a számadások, jelentések vizsgálata, ez ügyben döntés meghozatala, vagyoni helyzetük, ellátásuk vizsgálata, egyes vagyoni ügyekben külön döntés meghozatala.

A nyilvántartott ingó- és ingatlan tulajdonos kiskorúak száma 2009. december 31-én: 169 fő volt, ebből 57 fő enyingi állandó bejelentett lakos. Külön gyámhatósági fenntartásos betétállománnyal összesen 70 fő rendelkezett, amelyben elhelyezett összeg 2009. december 31-én: 41.318.000,-Ft volt.

A gyámhatósági fenntartásos betéttel összesen rendelkező kiskorúak közül 15 fő enyingi lakos, az enyingi lakosú kiskorúak betétállománya a fenti összegből 2009. december 31-én: 5.427.000,-Ft volt. A gyámhatósági betétállomány az enyingi kiskorúak esetében csökkent az előző évhez képest, mivel 2009. évben néhány olyan vagyonnal rendelkező gyermek vált nagykorúvá, akik jelentős készpénz vagyonnal rendelkeztek. A gyámhatósági fenntartásos betétkönyvek, forintszámlák megnyitása, esetleges áttétele, ill. megszüntetése kizárólag gyámhivatali határozattal történhet, ezek szintén további feladatokat rónak az ügyintézőkre.

2009. évben 16 új kapcsolattartási ügyben folytatott eljárást a gyámhivatal, ezen ügyek száma hullámzó értéket mutat (volt olyan év, amikor emelkedett a kapcsolattartási ügyek száma, majd a következő évben csökkent).

2009. évben összesen 15 kiskorú családi jogállása rendeződött a gyámhivatalnál, ebből 6 esetben teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal, 3 esetben apaság bírósági megállapításával, és 6 esetben képzelt személy apaként történő bejegyzésével. A gyámhivatal 1 esetben járult hozzá apaság vélelmének megdöntése iránti per megindításához.

A fenti adatok között továbbra sem szerepelnek a kiskorúakkal kapcsolatos társhatósági, illetőleg bírósági megkeresések teljesítése, a gyámság, valamint a szülői felügyelet alatt álló gyermekek vagyoni, és egyéb ügyeivel kapcsolatosan folyamatosan beérkező kérelmek elbírálása, nyilvántartások vezetése, erre vonatkozóan külön statisztika nem készült, a feladatok ellátása továbbra is elsősorban a gyámhivatali ügyiratforgalomban, illetőleg a határozatok számában mutatható ki. A gyámhivatali feladatok ellátása során az ügyfelek írásbeli nyilatkozatát, kérelmét továbbra is ki kell egészíteni a jegyzőkönyvbe foglalt - személyes meghallgatásuk alkalmával tett - szóbeli nyilatkozattal, ez utóbbi feladat minden ügyben jelentős mértékű időt vesz igénybe. Az eljárások során szükség esetén (az ügyfél egészségi állapota, vagy egyéb okból) a gyámhivatali ügyintézők a megfelelő tájékoztató iratokkal együtt lakó-ill. tartózkodási helyén változatlanul felkeresik az érintetteket (kórházban is) és helyszíni jegyzőkönyv felvétele során rögzítik nyilatkozatukat.

A gyámhivatal munkatársai 2009. évben is ellátták azokat a feladatokat, amelyek a védelembe vételek, azok felülvizsgálata, esetleges megszüntetése, az ideiglenes hatályú elhelyezések, továbbá családi jogállás rendezésére vonatkozóan az Enying Város területén a jegyzői I. fokú gyámhatósági hatáskörben felmerültek.

A tapasztalatok egyre inkább azt mutatják, hogy a városi gyámhivatal feladat és hatáskörébe tartozó feladatok ellátását megnehezíti, hogy a - gyámhivatal székhelye szerinti - jegyzői I. fokú gyámhatósági ügyek intézése a városi gyámhivatali munkára fordítható időt terheli, de a gyámhivatali feladatok ellátása is elveszi az időt a jegyzői gyámhatósági feladatoktól, a kettőt rendkívül nehéz összeegyeztetni. Erre a problémára az elmúlt években már rendszeresen felhívtam a figyelmet, jelen tájékoztatómban is hangsúlyozom, hogy külön **1 fő gyámhatósági ügyintézői státusz létrehozása elengedhetetlenül szükséges lenne.**

Amennyiben erre anyagi okok miatt nem kerülhet sor a közeljövőben, úgy rövid távon megoldást jelenthetne az is, ha a városi gyámhivatalnál – négy vagy hat órában - foglalkoztatott külön gyámhivatali ügykezelő adminisztrátor alkalmazására kerülne sor.

A gyámhivatali feladatok ellátása során a gyámhivatal valamennyi munkatársa a fentiekén kívül továbbra is rendszeres kapcsolatban áll a települések Polgármesteri Hivatalának jegyzői, gyámügyi feladatokat ellátó ügyintézőivel, a Gyermekjóléti Szolgálatok családgondozóival, az átmeneti, tartós neveltek gyámjaival, valamint a Fejér Megyei Önkormányzat Gyermekvédelmi Központjának dolgozóival.

Enying Városi Gyámhivatalának feladat- és hatáskörébe tartozó gyámhatósági feladatok közül 2009. évben – 2007-2008. évre vonatkozóan – a Közép-dunántúli Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala által végzett **szakmai ellenőrzésre** 2009. május 15-én került sor, amely kiterjedt:

- a családbafogadás engedélyezésére, felülvizsgálatára,
- a szülői ház elhagyásának engedélyezése iránti kérelmek elbírálására,
- az apaság megállapítása, illetve apasági vélelem megdöntése iránti peres eljárások megindításához szükséges eseti gondnok kirendelésére,
- a három év alatti átmeneti nevelt gyermekek kapcsolattartása, valamint örökbefogadhatóvá nyilvánítása (2008. évi ügyiratok alapján),
- a gyermekek ideiglenes hatályú elhelyezésének indokoltságára és elhelyezésük időtartamának törvényességére,
- a nevelésbe vett gyermekek lakcímbeljelentésével kapcsolatos gyámhivatali gyakorlatra.

A fenti témakörökben lefolytatott ellenőrzés alkalmával tett **megállapítások a következők voltak:**

- A családbafogadással kapcsolatos eljárások során fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy amennyiben a gyám határidőben nem nyújtja be számadását, jelentését, úgy fel kell szólítani annak megtételére.
- A szülői ház elhagyása iránti kérelmek esetében, ha a gyermek nyújtja be a kérelmét, és nem lakik már a szüleinél, úgy a szülőket külön értesíteni kell az eljárás megindításáról, egyebekben a gyámhivatal eljárása és döntése megalapozott és jogszerű volt.
- Az apaság megállapítása, illetve apaság vélelmének megdöntése iránti peres eljárások megindításához szükséges eseti gondnok kirendelése ügyekben figyelni kell arra is, hogy az eseti gondnok rendszeresen eleget tesz-e jelentéstételi kötelezettségének. A gyámhivatal eljárása a vizsgált ügyekben jogszerű volt.

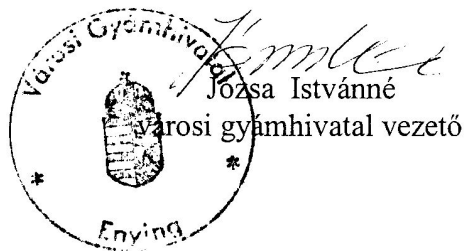
- A három év alatti átmeneti nevelt gyermekek kapcsolattartása témakörben a kapcsolattartás szabályozásánál a gyámhivatalnak vizsgálnia kell a jogszabályban felsorolt kapcsolattartásra jogosultak körét. Az örökbefogadhatóvá nyilvánítási témakörben az eljárást a gyámhivatal jogszabály szerint, megfelelően folytatta le.
- A gyermekek ideiglenes hatályú elhelyezésének indokoltására és elhelyezésük időtartamának törvényességére vonatkozó eljárások során összességében megállapítást nyert, hogy a lefolytatott eljárások jogszerűek voltak, a gyámhivatal megalapozott döntést hozott az ideiglenes hatályú elhelyezések felülvizsgálata során.
- A nevelésbe vett gyermekek lakcímbeljelentésével kapcsolatos gyámhivatali gyakorlatra vonatkozóan megállapítást nyert, hogy az átmeneti neveltek kötelező évi felülvizsgálata alkalmával hozott gyámhivatali döntések a gyermekek lakcímével kapcsolatos megállapítást – annak változása esetén – tartalmazzák.

A fenti célvizsgálat eredményeként összességében megállapítást nyert, hogy a városi gyámhivatal ügyintézése a vizsgált ügyek tekintetében jó színvonalú, alapos, jogszerű munkát tükröz. Az ügyintézők minden esetben igyekeztek a tényállást teljekörűen feltárni, a vonatkozó jogszabályi előírásokat betartva eljárni. A jövőben, ahol lehet élni kell az eljárás felfüggesztésének lehetőségével, illetve a határidő meghosszabbításával.

A gyámhivatal a jövőben a fenti megállapításokra figyelemmel folytatja le az eljárásait, a megállapításokat beépíti az ügymenetmodelljeibe.

A gyámhivatal illetékességi területére kiterjedően a Székesfehérvár Városi Ügyészség végzett vizsgálatot 2009. évben, amely azonban nem érintette a gyermekvédelem területét. Az ügyészségi vizsgálat a cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezett, vagy gondnokság alá helyezést igénylő személyek vagyonának védelmével kapcsolatos gyámhatósági eljárások törvényességének vizsgálatára terjedt ki. (Az ügyészség a vizsgálat eredményeképpen óvást egyik ügyben sem nyújtott be.)

Enying, 2010. május 7.

Egyesített Szociális Intézmény

8130 Enying, Szabadság tér 2.
Tel/Fax: 22/372-311; 22/572-065
e-mail: enying@egyszocint.axelero.net

Szám: 105-7/2010

Tárgy: átfogó értékelés

Beszámoló Enying város gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról a 2009. évben

Az 1997. évi XXXI. törvény 96.§ (6) bekezdése szerint a helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig –a külön jogszabályban meghatározott tartalommal- átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő testület, illetve a közgyűlés megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a gyámhivatalnak. A beszámoló tartalmi követelményeit a 149/1997. (IX.10.) kormányrendelet 10. számú melléklete tartalmazza. Enying városban a gyermekjóléti szolgáltatást az Egyesített Szociális Intézmény Gyermekjóléti Szolgálatja biztosítja. A családgondozói feladatokat két családgondozó látja el.

Enying Városnak 2009. december 31-én 7218 állandó lakosa volt, közülük 1405 fő 18 évnél fiatalabb. A városban nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma **2009. december 31-én 56 fő** volt. A tavalyi évben gyermekjóléti szolgálatunk alapellátásban 16 családot, illetve 25 gyermeket, védelembe vétel keretében 12 családot, illetve 28 gyermeket gondozott. Átmeneti nevelésbe vételre tavaly egy esetben sem került sor, de ideiglenes hatályú elhelyezésre egy gyermek esetében igen. Ő a téli időszakban lakóhely és törvényes képviselő nélkül maradt Enyingen, ezért helyzete azonnali beavatkozást igényelt. A tavalyi évben átmeneti nevelésben 9 kiskorú részesült, ugyanúgy, mint 2008-ban. Utógondozottként egy család három gyermekét gondoztuk, de ők az év folyamán elköltöztek, így kikerültek ellátási területünkről.

A gondozási tevékenységben érintettek között 2008-ban kiugróan megemelkedett a védelembe vett kiskorúak száma (11 család, 18 gyermek), ez a tendencia pedig 2009-ben még markánsabban érvényesült (12 család, 28 gyermek). A növekmény elsősorban szabálysértések és bűncselekmények elkövetéséből származik, illetve a tankötelezettség teljesítésének tartós elmulasztásából. Jellemzően kamaszok érintettek, akik vidéki iskolába kerülve és „felszabadulva” az otthoni kontroll alól normaszegően viselkednek, és nem akarnak iskolába járni. Emellett több olyan gyermek is jegyzői védelem alatt áll, akiknél a folyamatos felügyelet évek óta fennáll, de a család elfogadható működése csak ezen nyomás fenntartása révén biztosítható.

Enying Város		
Gyermekjóléti Szolgálat		
Készítendő		
2010 APR 15.		
év		
C1	2204-1/2010	
Előadó	Utóadó	
Tóth		

2009.	Alapellátásban gondozott	Védelemben vett	Utógondozott	Átmeneti nevelt	Összesen
Gyermekek száma	25	28	3	9	65
Érintett családok száma	16	12	1	5	34

Enying Város Gyermekjóléti Szolgálatához a 2008. évben összesen 171 jelzés érkezett a jelzőrendszer tagjaitól, ezek zöme, 111 iskolától, ezen belül is főként a Herceg Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskolából. Az iskolai jelzések alapvetően két nagy csoportba sorolhatók: igazolatlan mulasztással kapcsolatos jelzések, illetve a gyermekek kirívó magatartásproblémáival kapcsolatosak.

Új jelenség, hogy a vidéki középiskolákból több esetben azért hiányoznak a gyermekek és érkezik hozzánk jelzés, mert a szülőknek nincs pénzük az útiköltségre, bérletre, étkezési térítési díjra. A szülők anyagi problémái, mint a gyermekek fejlődését hátráltató tényezők, általában véve többször jelennek meg a gyermekjóléti munka során, mint korábban. A megoldásban alkalmasnak tud az önkormányzat segítséget nyújtani.

A tavalyi évben megnőtt az Enying Város Jegyzőjétől érkező jelzések száma, ugyanis a szabálysértési határozatok másolati példányait a hatóság eljuttatja szolgálatunkhoz. Ezáltal sokkal több mulasztásról szerzünk tudomást, mint az iskoláktól, ahonnan –főként vidékről– alig érkezik jelzés.

A 2009. évben gyermekjóléti szolgálatunk felé 11 esetben jelzett egészségügyi szolgáltató, ebből nyolcszor a védőnői szolgálat, háromszor a pártfogó felügyelői szolgálat, illetve tizenhétszer az Enyingi Önkormányzat Jegyzője. (Utóbbi adat a tavalyi négyszerese!) Tovább nőtt az állampolgári jelzések száma, tizenkét esetben történt ilyen, de arányuk a jelzésszám egészéhez képest még mindig nem számottevő.

Arányaiban vizsgálva a gyermekek gondozásba kerülésének elsődleges okait, magasan vezetnek a gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézségek. A második leggyakoribb bekerülési ok a család életvitele, a gyerekek elhanyagolása, helytelen nevelési attitűdje. A kettő szorosan összefügg, a gyermek kezelhetetlensége a helytelen nevelés, elhanyagolás következménye.

Tavaly két fiatalkorú szabálysértőről és kilenc bűnelkövetőről kaptunk hatósági jelzést, gyermekkorú elkövető nem volt. Megemlítenénk továbbá azok a szabálysértések is, melyeket a szülő/gondviselő követ el, amikor a gyermek hosszú ideig nem jár iskolába. A gyermekbántalmazás terén a statisztika biztosan nem tükrözi a valóságot, hiszen a tudomásunkra mindössze hat fizikai és nyolc lelki eset jutott. Egy esetben ideiglenes megelőző távoltartást rendeltek el, a gyermekek alapellátásban történő gondozása mellett.

Gyermekjóléti szolgálatunk 2009-ben is megszervezte az ingyenes nyári gyermekétkeztetést. Az ellátásban 104 rászoruló, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek részesülhetett 54 munkanapon keresztül. A családok többsége előre jelezte, hogy a későbbiekben is élne a lehetőséggel.

A gyermekjóléti szolgálat együttműködése a jelzőrendszer minden tagjával folyamatos és példaértékű. A helyi gimnáziumot leszámítva nincs olyan szegmense a rendszernek, ahonnan ne érkezne jelzés, ha problémát észlelnek, illetve valamennyi szervezet és intézmény azon munkálkodik a maga lehetőségein és kompetenciahatárain belül, hogy a veszélyeztetett gyermekek helyzetében a lehető leghamarabb javulás mutakozzon. Külön szeretnék köszönetet mondani az önkormányzat szabálysértési hatóságának, amely a tankötelezettség mulasztó diákok szüleinek meghallgatása után megküldi az elmarasztaló határozatok egy példányát szolgálatunknak, illetve kiemelném a Vöröskereszt helyi szervezetével létrejött szorosabb együttműködés hasznosságát is.

A városban működő gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai közül a Városi Bölcsőde 2009-ben nem élt jelzéssel a gyermekjóléti szolgálat felé, mert az ellátott gyermekek körében nem tapasztalt veszélyeztetettséget. Az intézmény beszámolójában tájékoztatott, hogy a 20 férőhelyes intézmény által nyújtott ellátási formát tavaly 42 család vette igénybe, így a 0-3 éves gyermekek 20%-a járt bölcsődébe tavaly a településen. Nyolc gyermek volt jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény révén teljes térítésmentességre, öt 50%-os kedvezményre. Korai fejlesztésben egy gyermek részesült.

A Szirombontogató Óvoda gyermeklétszáma 238 fő, melyből hátrányos helyzetű 119 gyermek (50%). Az óvoda 9 alkalommal élt jelzéssel a gyermekjóléti szolgálat felé, amit minden esetben megelőzött a szülőkkel való kapcsolatfelvétel, családlátogatás, a problémamegoldásban saját eszközökkel történő segítségnyújtás. A jelzések okai a szülő részéről tapasztalt elhanyagoló nevelési magatartás, fejtevéesség, egyéb higiénés problémák voltak, továbbá az, hogy a gyermek rendszertelenül vagy egyáltalán nem járt óvodába. Az intézmény beszámolója szerint a gyermekjóléti szolgálattal fenntartott kapcsolat jó, az információáramlás mindkét irányba folyamatos. A kapcsolattartás jelenlegi formáját megfelelőnek ítélik.

A Herceg Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola szintén elküldte éves beszámolóját gyermekvédelmi munkájáról. Az intézménynek 2009. október 1-jén 519 beiratkozott nappali tagozatos tanulója volt. Közülük 209 gyermek hátrányos helyzetű, 63 pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A tanulók között veszélyeztetett 19 fő, közülük hatan jegyzői védelem alatt, négyen pedig pártfogó felügyelet alatt állnak.

A tanulók nagy része a beszámoló szerint rossz anyagi körülmények között él, hiányos felszereléssel jár iskolába. 303-an kaptak az év elején térítésmentesen tankönyvet. Mindemellett fennáll az az ellentmondás, hogy a gyermekek gyakran drága mobiltelefonnal, MP3 lejátszóval járnak iskolába. Az iskola maga is igyekszik preventív tevékenységet folytatni. A védőnők rendszeresen járnak az intézménybe, ők és a gyermekorvos is szexuális felvilágosító tevékenységet végzett a 8. osztályosok körében. Folyamatosan zajlanak tehetséggondozó, felzárkóztató foglalkozások, egy tanuló Útravaló ösztöndíjat kapott. A szülői munkaközösség családi sportnapot szervezett a MEDOSZ pályán, illetve az iskola a beiratkozó elsősök részére „szöszmötölést”, ahol a kicsik tojáást festettek, gyöngyöt fűztek, origamiztak, stb. A Varga-tanyán akadályversenyt rendeztek, melyen az iskola valamennyi tanulója részt vett. Állandó program a Batthyány Napok rendezvénysorozat is.

A gyermekjóléti szolgálathoz küldött jelzések többsége hiányzással, illetve magatartási problémával volt kapcsolatos. Az iskola több esetben telefonon kért segítséget, tájékoztatást, amire minden esetben gyorsan választ kapott. Emellett folyamatosan érkeztek írásos jelzések is.

A Tinódi Lantos Sebestyén Református Iskola beszámolója szerint tanulói létszámuk 192 fő, akik közül 99 gyermek hátrányos helyzetű, 13-an pedig halmozottan hátrányos helyzetűek. Három sajátos nevelési igényű tanulójuk van. Az intézmény iskolaotthonos, minden tanuló napközis. Az osztályfőnökök minden gyermeknél családlátogatást tesznek. Igazolatlan, indokolatlan mulasztás nem jellemző az intézményben. 2009-ben még nem volt, de 2010 márciustól elérhető a pszichológus a gyermekek és a tanárok segítéséhez egyaránt.

A gyermekjóléti szolgálat a helyi egészségügyi szolgáltatók mindegyikével rendszeres és konstruktív kapcsolatot tart fenn. Kölcsönös tájékoztatás, információcsere történik a felmerülő közös esetekben.

Enying Város Védőnői Szolgálat beszámolójában arról tájékoztatott, hogy 2009-ben 96 várandós anyát gondoztak. Szerencsére ezek között egyetlen titkolt állapot sem volt. 2009-ben 55 csecsemő született, ami 2008-hoz képest csökkenést jelent. Szociális okokból (rossz anyagi körülmények, rendezetlen párkapcsolat) 12 várandós anya volt veszélyeztetett. Az 1-3 évesek között 25, a 3-6 évesek között 30 gyermeket tartottak veszélyeztetettként nyilván. A védőnők rendszeresen végeztek az óvodában, iskolában kötelező szűrővizsgálatokat, illetve tisztasági vizsgálatot. Több esetben észleltek fejtetvességet, amivel kapcsolatban felvilágosították a szülőket, illetve ellenőrizték a kezelés eredményességét. A védőnők kapcsolatot tartottak az óvoda és az iskolák ifjúságvédelmi felelőseivel is.

Dr. Meláth Viola házi gyermekorvos beszámolójában szintén jónak minősítette a gyermekjóléti szolgálattal megvalósuló együttműködést. Egy konkrét ügyben (szülői elhanyagolás) vett részt közösen a szolgálat és a doktornő. Az ügy szerencsére jó eredménnyel zárult.

A doktornő ugyanakkor beszámolójában segítséget kért egy, a napi munkát komolyan megnehezítő kérdésben, külön kérve ennek beemelését a beszámolóba. A kérdés mindkét gyermekorvos munkáját akadályozza. A tizenévesek körében egyre gyakoribb az iskolakerülés, melynek megoldására a házi gyermekorvosokat keresik fel. **A gyermekek gyakran szülői segédlettel hazudnak betegséget maguknak, hogy igazolást szerezzenek.** Mivel nagyon nehéz egyes tünetek valódiságát ellenőrizni, sok esetben a nyilvánvaló hazugság sem leplezhető le egyértelműen. Mivel a tankötelezettség korhatára 18 év, a szülő pedig megbünteti az igazolatlan mulasztásokért, gyakran ő is partner a gyermek számára az orvosok megtévesztésében. Emellett sok szülő már 8-10 éves gyermekét sem képes engedelmességre bírni, a 14-16 éveseknél pedig ez még nehezebb. Enyingen nem egy esetben előfordul, hogy a fiatalok ilyenkor már élettársi kapcsolatban élnek. A doktornő amennyire lehet, a pedagógusokkal közösen próbálja utolérni az iskolakerülőket, de mindenképpen jónak tartaná a tankötelezettség korhatárának csökkentését. A tanácskozáson elhangzottak alapján az iskola és a gyermekjóléti szolgálat is egyetért a doktornő által megfogalmazottakkal. Mindkét intézmény megtapasztalja a szabályozás árnyoldalait és hasonló módon nehezen tudnak gátat szabni az igazolatlan mulasztásoknak. A döntéshozó fórumokon ezért hangsúlyozni szeretnék azt a kérést, hogy a tankötelezettség korhatárát 16 évre csökkentsék.

Az Enyingi Rendőrség 2009-ben két alkalommal élt jelzéssel a gyermekjóléti szolgálat felé gyermek-, illetve fiatalkorú bűnelkövetése, illetve áldozattá válása miatt. A beszámoló szerint a családon belüli erőszak terén a rendőrség munkáját a nagyfokú látencia akadályozza. Kevés eset jut a hatóság tudomására. A megtett intézkedések minden esetben jog-és szakszerűek voltak, ezekkel kapcsolatban panasz nem érkezett. A rendőrség parancsnoka a tanácskozást megelőzően Fenyő Mariannát jelölte ki a gyermekvédelemmel összefüggő ügyekben illetékes kapcsolattartóként.

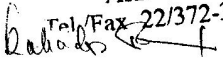
A Fejér Megyei Igazságügyi Hivatal Pártfogó Felügyelői Szolgálatának beszámolójában arról tájékoztató, hogy tavaly 8 fő vonatkozásában 10 környezettanulmány készült Enyingen. Két fiatal esetében két esetben is elrendelték környezettanulmány készítését. A 8 érintettből három főt helyeztek pártfogó felügyelet alá, a többi bűncselekményes fiatalról nincs információ. 2009. december 31-én összesen 7 fiatal állt pártfogó felügyelet alatt a településen, illetve egy esetben szűnt meg tavaly a felügyelet. Az elkövetett bűncselekmények többsége vagyon elleni volt, de kábítószerrel való visszaélés is előfordult. A tájékoztatás szerint általánosságban elmondható, hogy a felügyelet alatt álló fiatalok és családjaik együttműködése megfelelő. Csuditsné Szabó Éva hivatásos pártfogó a gyermekvédelmi tanácskozáson megfogalmazta azt a tapasztalatát, hogy a gyanúsított fiatalok családjának ellenőrizhető, bevallott jövedelme és tényleges életszínvonala sokszor kiáltó ellentétben áll egymással. A család elvileg családi pótlékból és szociális segélyből tengődik, a lakás azonban drága bútorokkal és műszaki cikkekkel felszerelt, lakói pedig a legújabb divat szerinti eleganciával öltöznek. Ő ezt hiába jelzi a környezettanulmányaiban, senki nem keresi az ellentmondás okát. A rendőrség illetékese szerint ehhez bűnelkövetés alapos gyanúja és ügyészi engedély lenne szükséges. A pártfogó elmondta továbbá, hogy gyakran nem kap visszajelzést azokról a gyanúsított fiatalokról, akiknél környezettanulmányt készített.

A tavalyi év folyamán megjelent a gyakorlatban az **ideiglenes megelőző távoltartás** intézménye. A feladat további terheket ró a gyámhivatalra, amelynek soron kívül kell minden érintettet meghallgatnia és döntést hoznia. A gyermekjóléti szolgálat vonatkozásában a távoltartás azt jelenti, hogy a rendőrség vagy a gyámhivatal értesítést küld az intézkedés elrendeléséről és felhívja a szolgálatot a kiskorúak alapellátásba vételére. Az alapellátás keretében a szolgálat nyomon követi a család helyzetét, és törekszik megelőzni a további veszélyeztetést.

A tanácskozáson megfogalmazott összegzés szerint a családok szociális helyzetének romlása, életszínvonaluk süllyedése a gyermekvédelmi ellátórendszer minden tagjának munkáját megnehezíti, ezért is fontos a szoros együttműködés fenntartása a továbbiakban is.

Enying, 2010.04.13.

Tisztelettel:

Egyesített Szociális Intézmény
8130 Enying, Szabadság tér 2
Asz. 16700637-1-07
Tel/Fax 22/372-311. 22/372-191

Szabados Tamásné
mb. intézményvezető